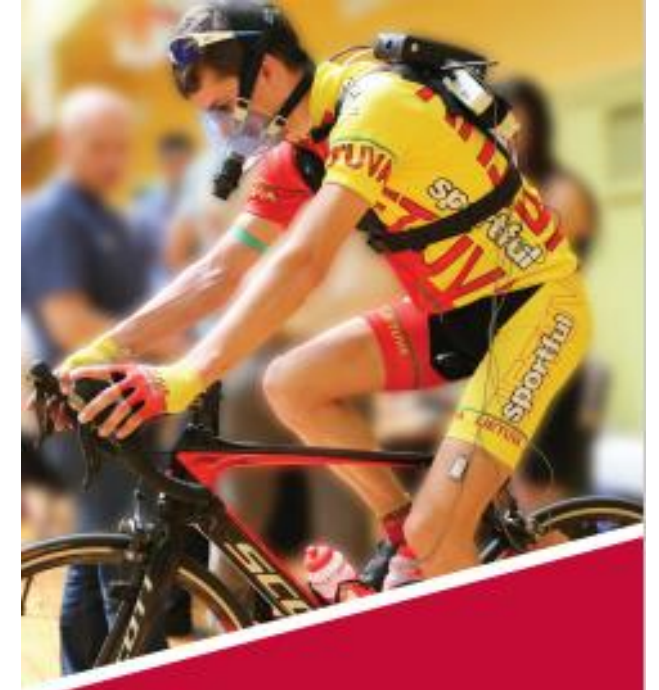

“Antidopingas ir sporto vertybės”

doc. dr. J. Stanislovaitienė

SPORT FORUM – INTERNATIONAL
SCIENTIFIC CONFERENCE

**ATHLETE TRAINING
MANAGEMENT**

XIX amžiuje protestantai reformatoriai pareiškė: „Sportas kuria charakterį“. Jie apibūdino sportą kaip „etiškai vertingą ir kaip priemonę mokyti vertybių ir bendradarbiavimo“. Tačiau sportas jau seniai kelia etinių problemų, susijusių su sąžiningumu varžybose“ (Blazer, 2020).

**WORLD
ANTI-DOPING
AGENCY**
play true

Kas yra dopingas?

Dopingas yra **draudžiamų medžiagų ar draudžiamų metodų** naudojimas sportininkų rezultatams **pagerinti** ir tokio vartojimo slėpimas ar **bandymas nuslėpti**.

Kas yra anti-dopingas?

Anti-dopingas yra veikla, kuria siekiama panaikinti dopingo naudojimą sporte, taip pat **apsaugoti „švarius“ sportininkus ir sporto sąžiningumą bei vertybes**.

Sporto vertybės

- etika, garbinga kova ir sąžiningumas
- sveikata
- sportinis meistriškumas
- drąsa
- komandinis darbas
- malonumas ir džiaugsmas
- pasiaukojimas ir atsidavimas
- bendruomeniškumas ir solidarumas
- pagarba taisyklėms ir įstatymams
- charakteris ir išsilavinimas
- pagarba sau ir kitiems dalyviams

**Dopingas yra problema,
kuri „kankina“ sporto
pasaulį jau daugelį metų.**

Istorija

1800 m du didelio meistriškumo dviratininkai mirė lenktynių metu: vienas nuo kokaino ir heroino, kitas – nuo strichnino.

Istorija

1886 m užfiksuota pirmoji mirtis nuo trimetilo (*trimethyl*) (junginio, kuriame yra kofeino arba eterio) perdozavimo – dviratininkas Arthur Linton

Arthur Vincent Linton
(November 1868 – July 1896)
• **Champion Cyclist of the World** •

- In 1896, Arthur won the Bordeaux to Paris Race
- Died after six weeks
- Dope – Blend of cocaine, caffeine and strychnine

Istorija

1904 m Saint Louis OŽ

- Tomas Hicks tapo maratono nugalėtoju, naudodamas žalio kiaušinio baltymo, Strichnino ir brendžio injekcijas
- Po 1920 m tapo akivaizdu, kad **būtinai apribojimai, susiję su narkotikų vartojimu sporte.**

„Spaudimo“ formos
(UNESCO, 2015)

Sportas = pinigai

Nuo 1984 m. Los Andželo olimpinėse žaidynėse buvo įvestos piniginės premijos ir sportininkų rėmimas, todėl žaidynės tapo vienu efektyviausių prekės ženklo ir (arba) produkto sklaidos būdų, kai sportininko pergalė buvo susieta su sėkmingu sportininko atstovavimu prekės ženklui.

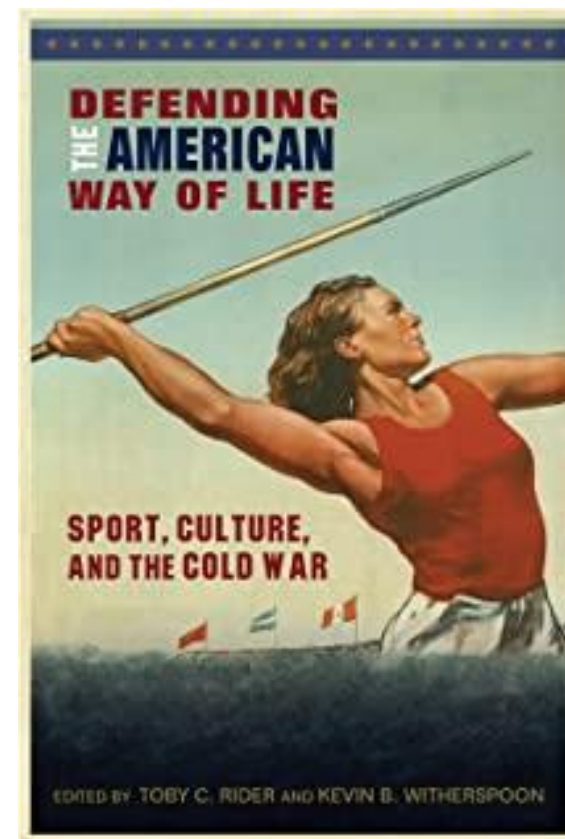
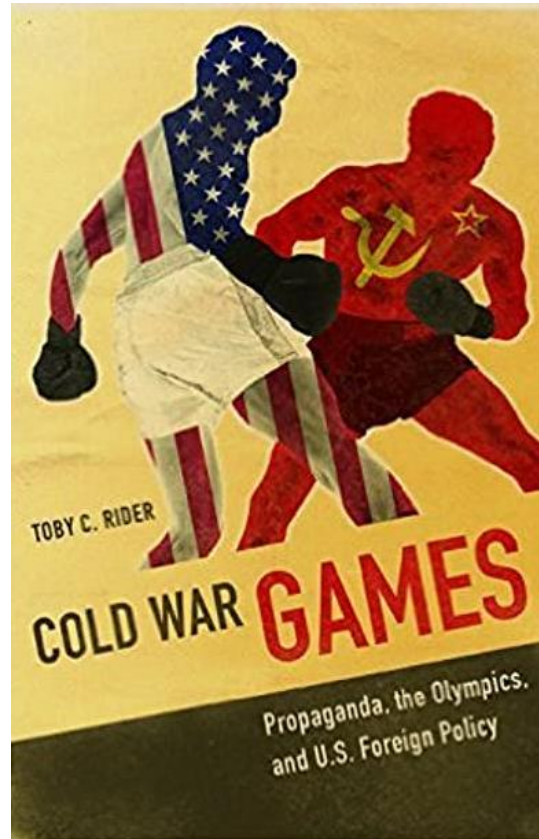

Sportas = politika

- Iki II Pasaulinio karo sportas – geros valios demonstracija, nebrangi, bet efektyvi valstybės reklama.
- Po XX amžiaus 4 dešimtmečio sportas tapo tiesioginiu valstybės reikalu, puikia piaro ir propagandos priemone

Dopingas „šaltojo karo“ metais

Dopingas „šaltojo karo“ metais

- Šeštajame dešimtmetyje sovietinė olimpinė rinktinė eksperimentavo su testosteronu.
- Nuo 1974 m. Vokietijos Demokratinės Respublikos (VDR) sporto federacija turėjo privalomą valstybės dopingo politiką jaunesniems nei 10 metų atletams.
- Iki 1978 m. VDR sportininkai, išskyrus buriavimą, vartojo anabolinius steroidus. Tačiau 1976 m. ir 1980 m. vasaros OŽ nė vienas rytų vokietis nebuvo „pagautas“ vartojant dopingą. VDR sportininkai tose OŽ iškovojo 216 medalių, iš kurių 87 auksiniai.
- Apytiksliai 10 000 buvusių VDR sportininkų buvo įtraukti į dopingo vartojimo programą.

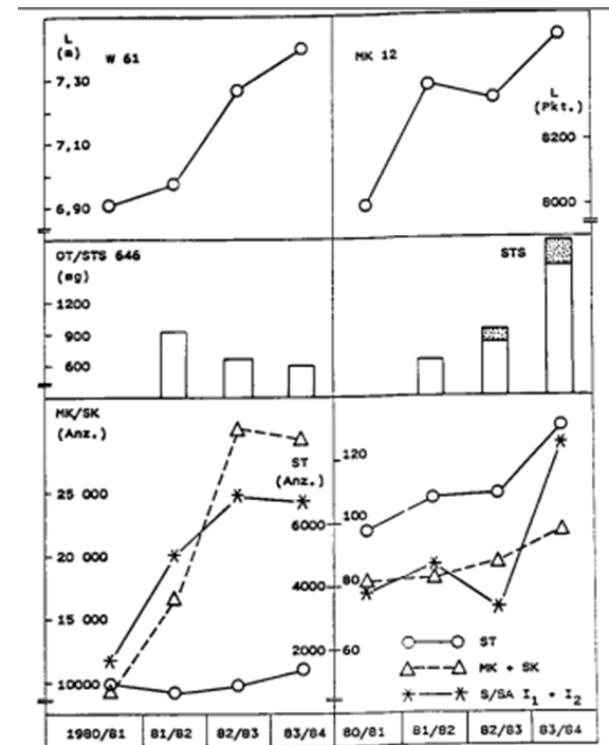

Fig. 3. Examples of the analyses of the performance-enhancing effects of the first-time administration of the androgenic-anabolic steroid Oral-Turinabol (OT), alone or together with mestanalone (STS 646), in two junior athletes: a female long jumper (W 61, left panels) and a decathlete (MK 12, right panels)

*„Ordnung
ist
Ordnung“*

Table 2. Some documented dosages of androgenic-anabolic steroid (Oral-Turinabol)^a taken by female GDR medal winners (track and field) in Olympic Games, World Championships, and European Championships.^b

Annual dosage, mg	Events
3680	Shot-put
3190	Discus
2900	Shot-put
2615	Shot-put
2590	Shot-put
1670	Sprint
1560	Hurdles
1480	Hurdles
1474	Sprint
1460	Sprint
1450	Shot-put
1405	Sprint
1380	Heptathlon
1375	Sprint
1340	Heptathlon
1255	Discus
1230	Heptathlon
1230	Hurdles
1185	Javelin

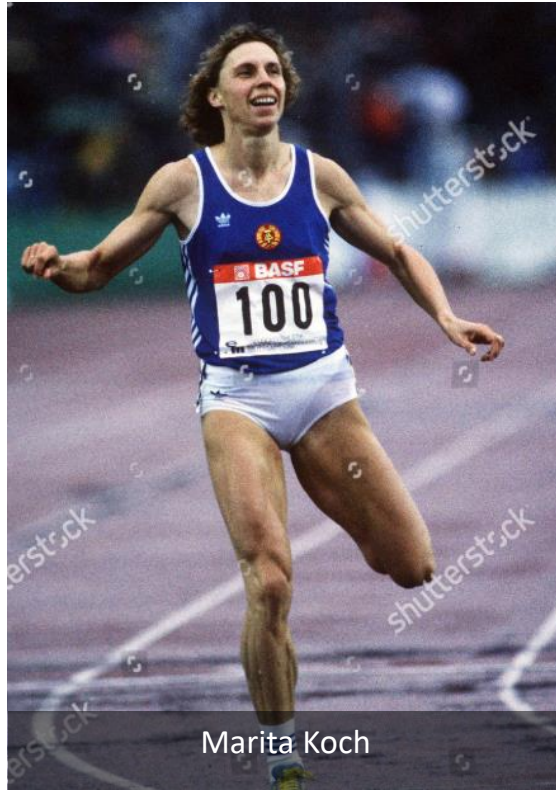
^a Additional injections of testosterone esters have not been considered here.

^b Data taken from ref. [11], which gives names and details. At least 12 of the drug-receiving competitors listed in this table set world records.

In keeping with Journal policy regarding confidentiality of patients and subjects, the names of subjects have been omitted.

Jarmila Kratochvilova

Marita Koch

Nadezhda Tkachenko

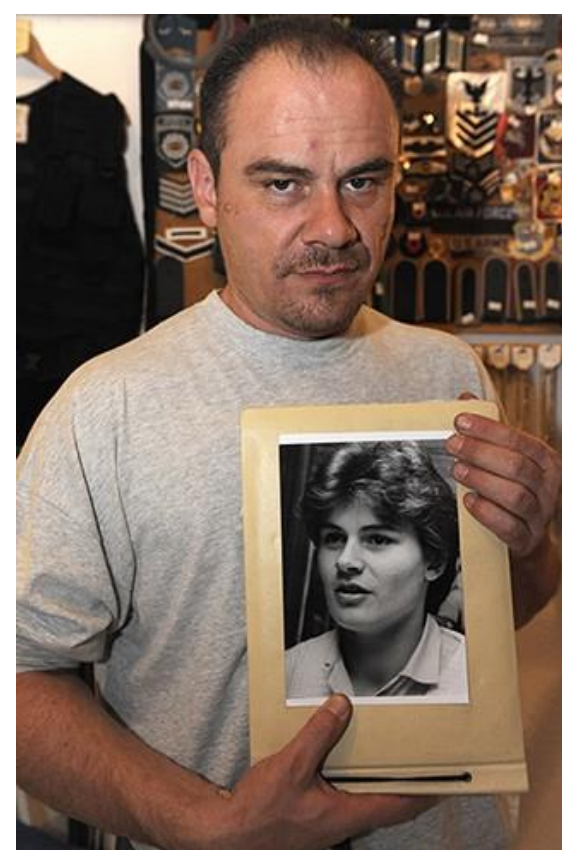
Dopingas „šaltojo karo“ metais

Heidi Kruger

In 1986, when she's 21, Heidi wins the gold medal for shot-put at the European Olympic Games in Stuttgart. She throws the shot 21.10 meters. Heidi is a success.

But Heidi has been gone for a long time now, and her record was removed from the Olympic list in 2012. The blue pills weren't vitamins, but the now notorious Oral Turinabol: male sex steroids. Every tablet contained five milligrams of testosterone, and Heidi had taken them daily since she was sixteen, sometimes five a day. We now know her testosterone levels were 37 times that of an average woman at the time. After years of depression, uncertainty, and suicidal tendencies, she decided to have a sex change in 1997. Heidi is now **Andreas**.

Andreas Kruger

Dopingas „šaltojo karo“ metais

Russian Insider Says State-Run Doping Fueled Olympic Gold

By REBECCA R. RUIZ and MICHAEL SCHWIRTZ MAY 12, 2016

“People are celebrating Olympic champion winners, but we are sitting crazy and replacing their urine,” Dr. Rodchenkov said. “Can you imagine how Olympic sport is organized?”

In a dark-of-night operation, Russian antidoping experts and members of the intelligence service surreptitiously replaced urine samples tainted by performance-enhancing drugs with clean urine collected months earlier, somehow breaking into the supposedly tamper-proof bottles that are the standard at international competitions, Dr. Rodchenkov said. For hours each night, they worked in a shadow laboratory lit by a single lamp, passing bottles of urine through a hand-size hole in the wall, to be ready for testing the next day, he said.

Sportas = politika
Rusijos atvejis

How the suspected Sochi doping scam worked

1. Ahead of the Games, athlete gives clean urine sample when performance enhancing drugs are not in system

2. Russian authorities store it in freezer

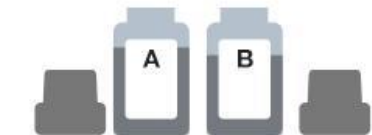
3. Athlete resumes doping

4. At the Games, athlete gives urine samples watched by independent doping control officer - as usual

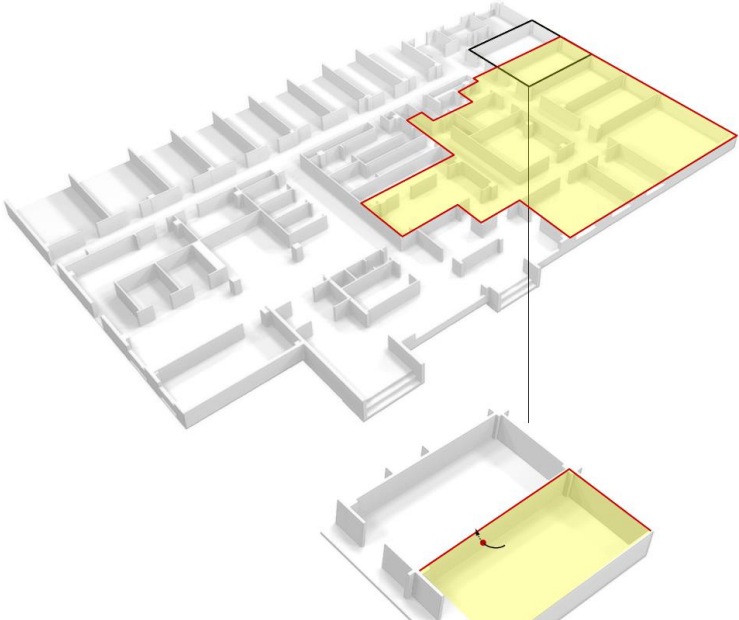
5. The samples are smuggled out of the laboratory at night through a "mouse hole" between rooms and taken away by an FSB agent disguised as a sewer engineer

6. The tamperproof lids are removed in a manner which does not break the seal and the contaminated urine is replaced with the athlete's defrosted clean sample.

7. The bottle, now containing drug-free urine, is passed back into the laboratory to await testing

Sportas = politika (Rusija, Soćio OŹ)

Bryan Fogel
„Icarus (2017)“

2018 EMMY NOMINATION
OUTSTANDING DIRECTION FOR DOCUMENTARY
OUTSTANDING WRITING FOR DOCUMENTARY
OUTSTANDING DOCUMENTARY FEATURE

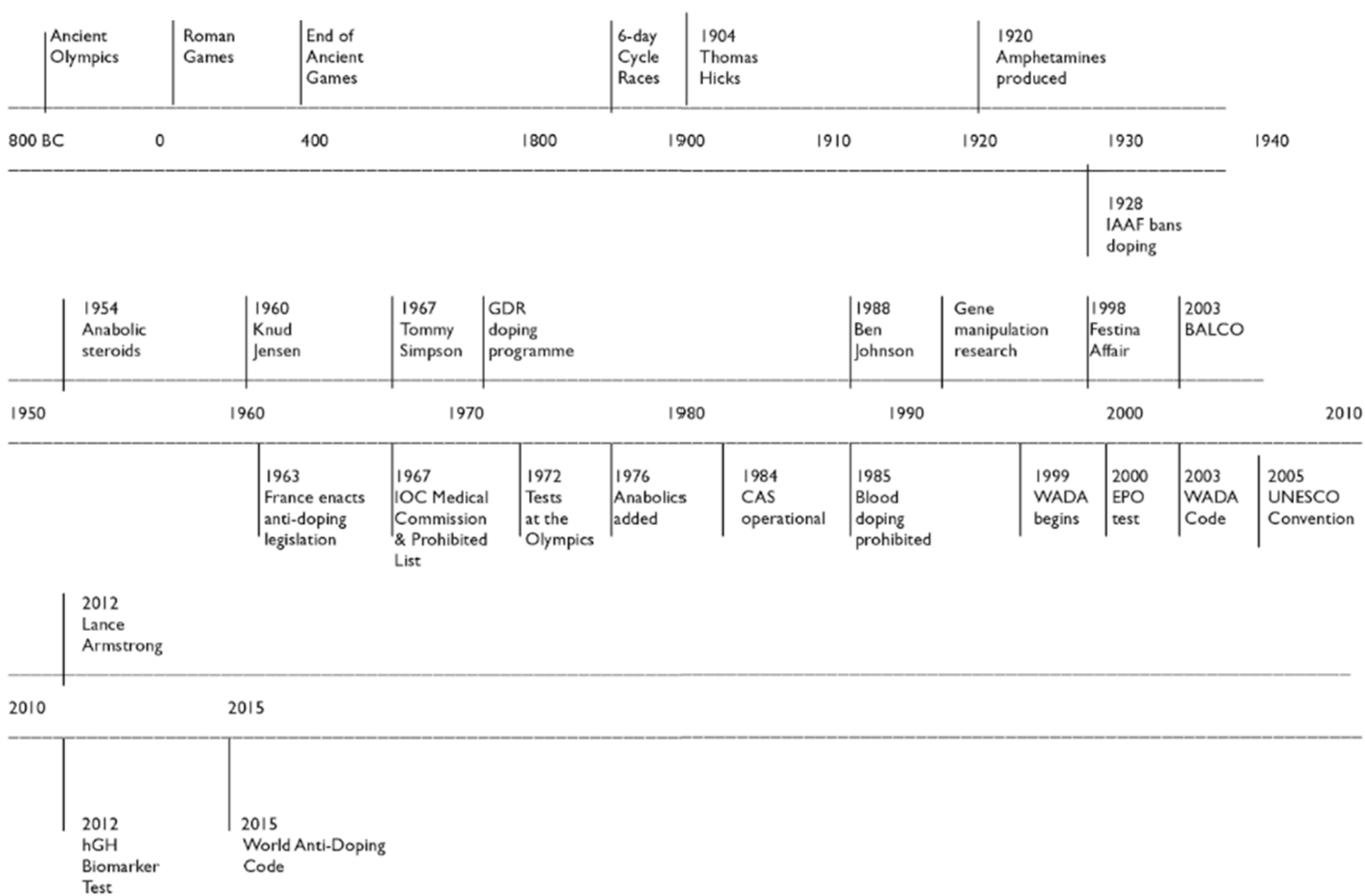
A NETFLIX ORIGINAL DOCUMENTARY

ICARUS

TRUTH IS THE NEW BANNED SUBSTANCE

A FILM BY BRYAN FOGEL

Netflix

DRUGS IN SPORT

EDITED BY DAVID R. MOTTRAM
AND NEIL CHESTER

SIXTH EDITION

7TH EDITION

DRUGS IN SPORT

DAVID R. MOTTRAM & NEIL CHESTER

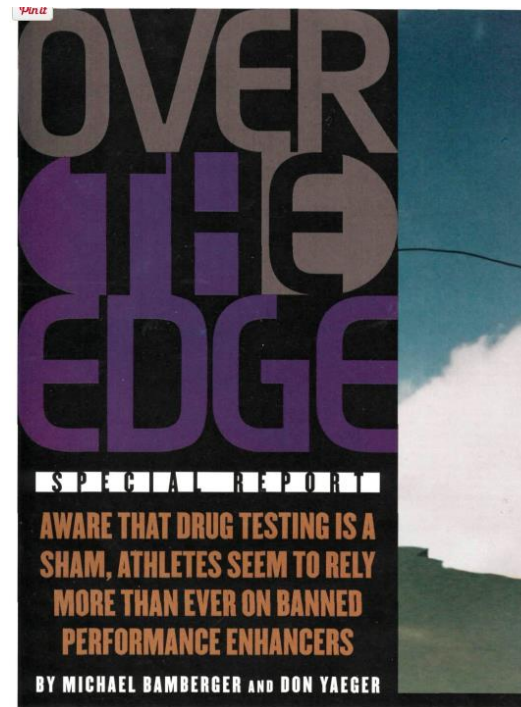
Figure 2.1 Time-line for significant events related to sport, doping, and anti-doping.

Bamberger, Michael, and Don Yaeger. "Over the edge." Sports Illustrated 14 (1997): 62-70.

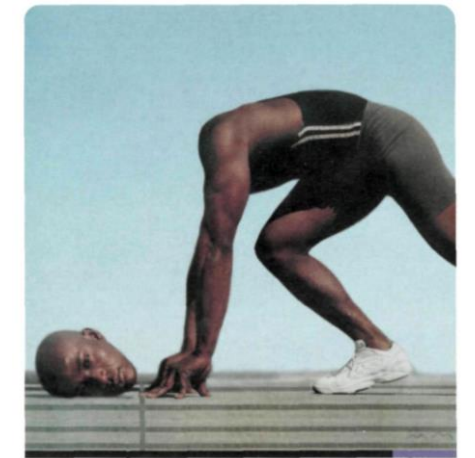
„Ar vartotum
dopingą, jei žinotum,
kad „nepagaus?“

98 proc. atsakė TAIP

„Ar vartotumėte dopingą, jei
tai prisidėtų prie pergalės
kiekvienose varžybose 5
metus, bet tai lemtų mirtį?“
daugiau nei pusė atsakė TAIP

"ATHLETES ARE A WALKING LAB,
AND THE OLYMPICS HAVE BECOME A
PROVING GROUND FOR CHEMISTS"

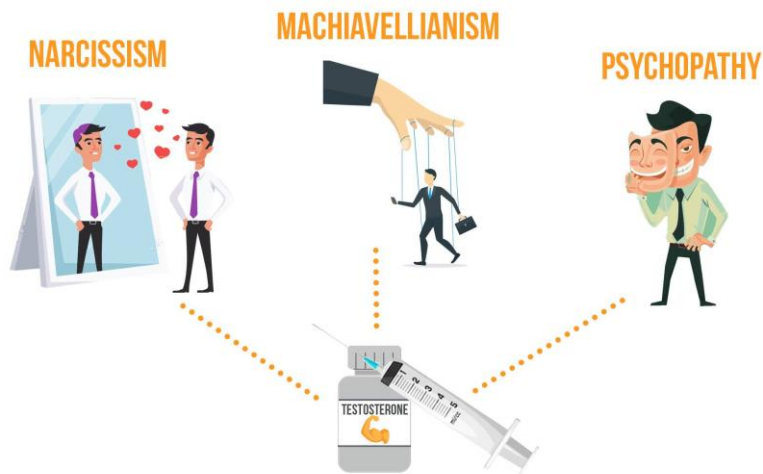
MORE THAN HALF SAID THEY WOULD
TAKE A DRUG THAT WOULD ASSURE
VICTORY BUT KILL THEM IN FIVE YEARS

Asmenybės bruožai

Doi: 10.1080/17461391.2019.1694079

BTNacademy

‘THE DARK TRIAD’ PREDICTS DRUG USE IN SPORT

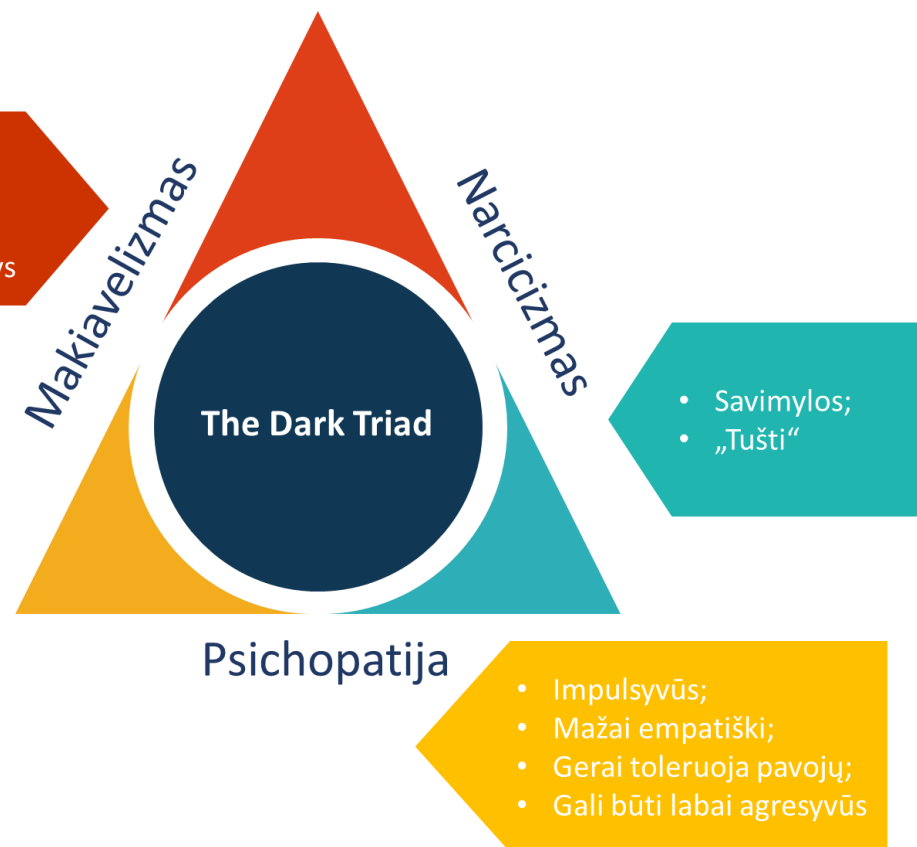

Personality traits and performance enhancing drugs: The Dark Triad and doping attitudes among competitive athletes☆

Adam R. Nicholls ^{a,*}, Daniel J. Madigan ^b, Susan H. Backhouse ^c, Andrew R. Levy ^d

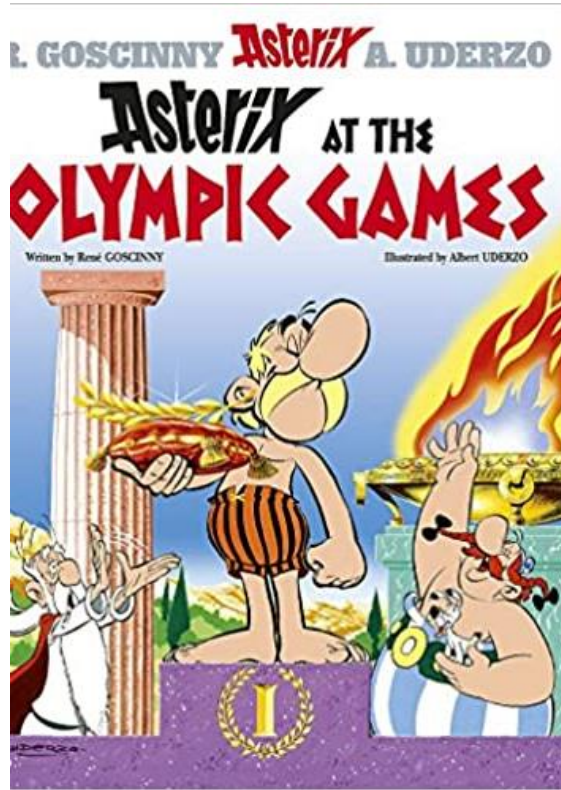
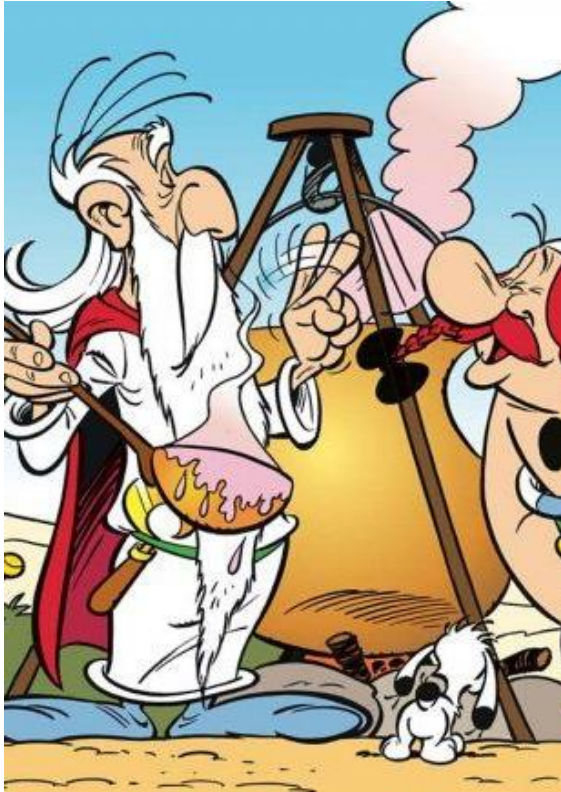
- Manipuliuojantys;
- Egoistai;
- Linkę į apgaulę;
- Labai strateguojantys

Vertybės

- Vertybė – tai asmenybės veiklos ir elgesio motyvas, susijęs su subjektais, labiausiai atitinkančiais materialinius, kultūrinius ar dvasinius asmenybės poreikius (Šukys, 2005).
- Vaikams vertybių sampratą formuoja ne tik mokykla, bet ir žiniasklaida, ypač televizijos laidos.

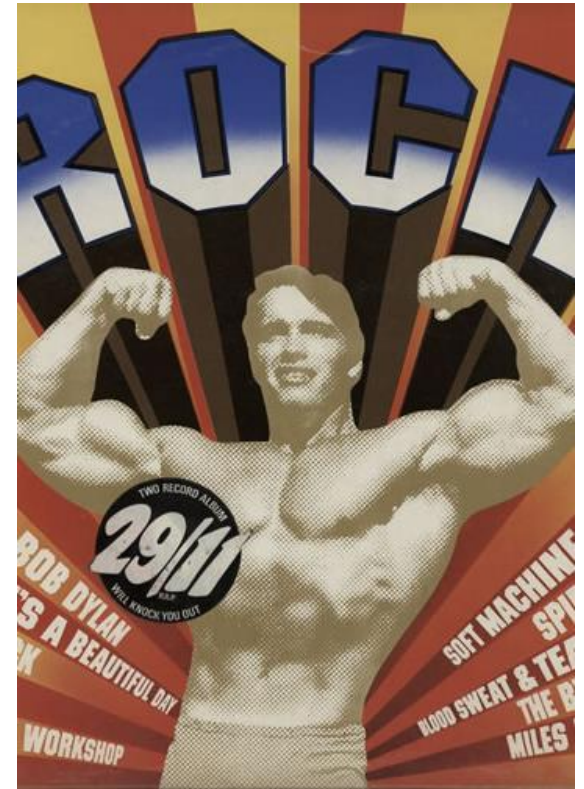
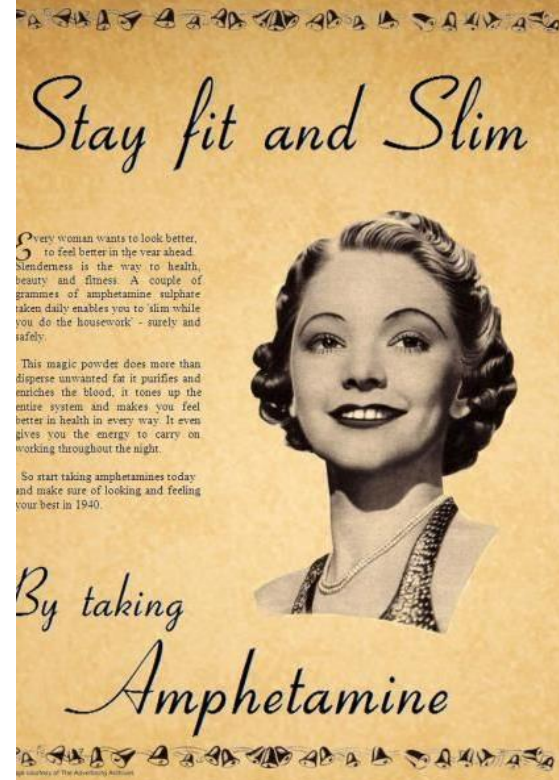
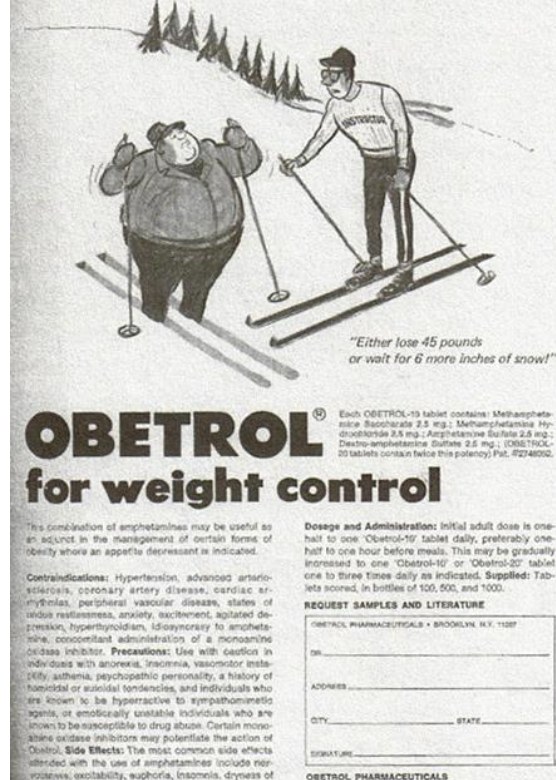
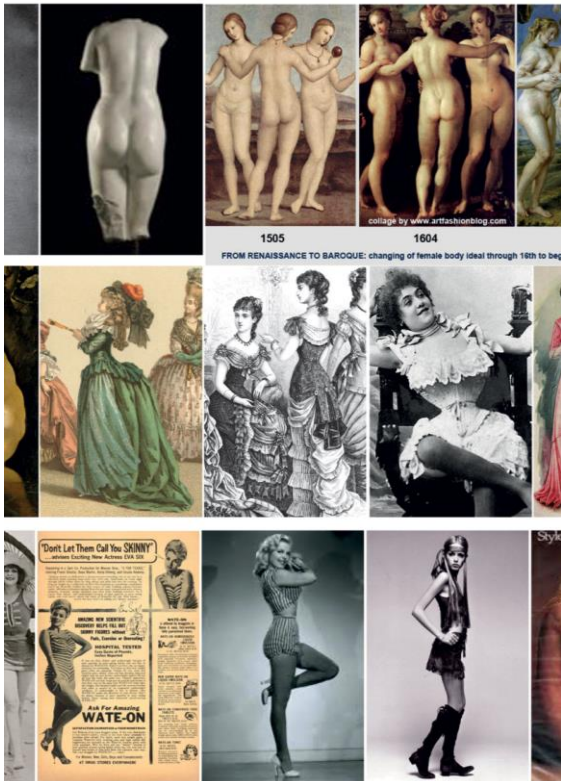

Televizija

Televizija

<https://www.youtube.com/watch?v=BgRhLQJ7Cr8>

Kūno kultas

Anabolinių steroidų šalutinis poveikis

Psichika

miego sutrikimai
nuotaikos sutrikimai
agresija
irzlumas
psichoze
depresija
priklausomybė

Oda ir minkštieji audiniai

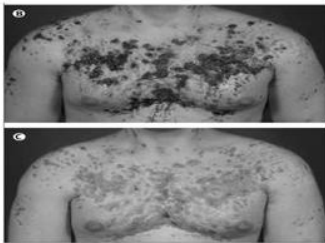

Figure: Severe acne conglobata induced by anabolic-androgenic steroids. The patient at the time of his steroid abuse (the 21-year-old bodybuilder) had a history of anabolic-androgenic steroid abuse (A). Severe acne conglobata (B). Lesions include pustules, pustules, abscesses, and deep ulcerations. Patient after 6 weeks of antibiotic-antibiotic therapy (C).

aknė
strijos
plaukuotumas /
nuplikimas
pabrinkimas
padidėjęs
prakaitavimas

ŠKS

didėja
kraujospūdis
didėja blogojo
cholesterolio
kiekis kraujyje
vystosi
aterosklerozė
galimas širdies
infarktas

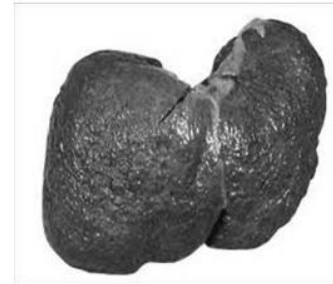
Judamasis aparatas

©MMG 2009

raumenų
skausmas
osteoporozė
kaulų nekrozė
raumenų
miopatija
(distrofija)
sausgyslių
plyšimai

Vidaus organai

kepenyse susidaro
kraujingos cistos
vystosi piktybiniai
navikai

Lytinės liaukos

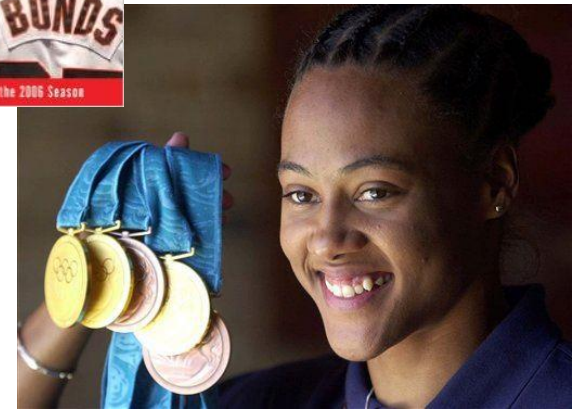
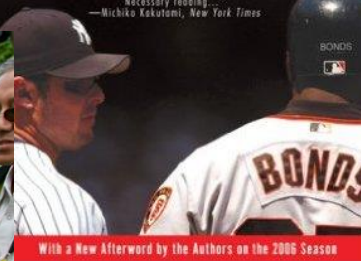
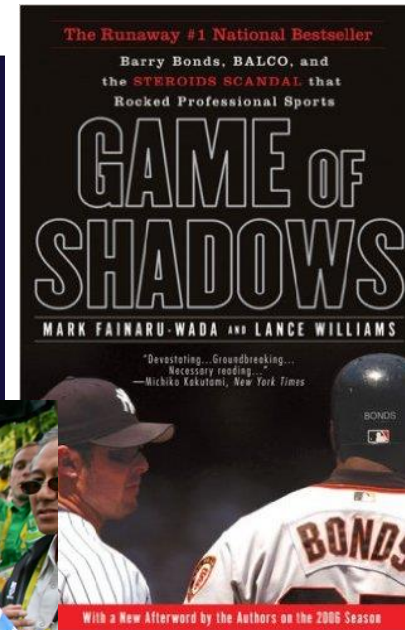
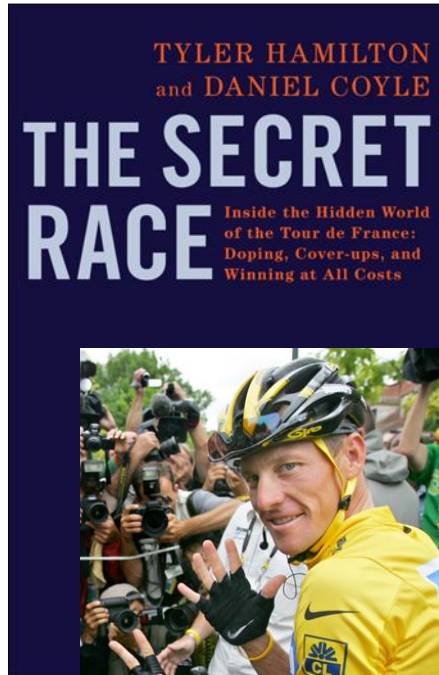
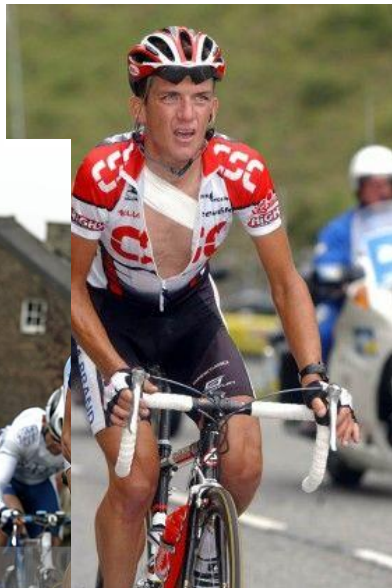
padidėja prostatos
liauka (V)
sutrinka šlapinimasis
(V)
lytinis pajėgumas iš
pradžią padidėja, bet
vėliau beveik visai
išnyksta (V)
sumažėja spermos
produktyvumas (V)
sutrinka lytinių
hormonų gamyba
sutrinka
menstruacijų ciklas
(M)

Kas gali padėti išsaugoti sporto vertybes?

„Išpažinties ritualai“ išsaugo pagrindinę ideologiją, kad sportas yra moraliai vertingas (Sandvik, 2018; Blazer, 2020).

THE ANXIOUS
BENCH

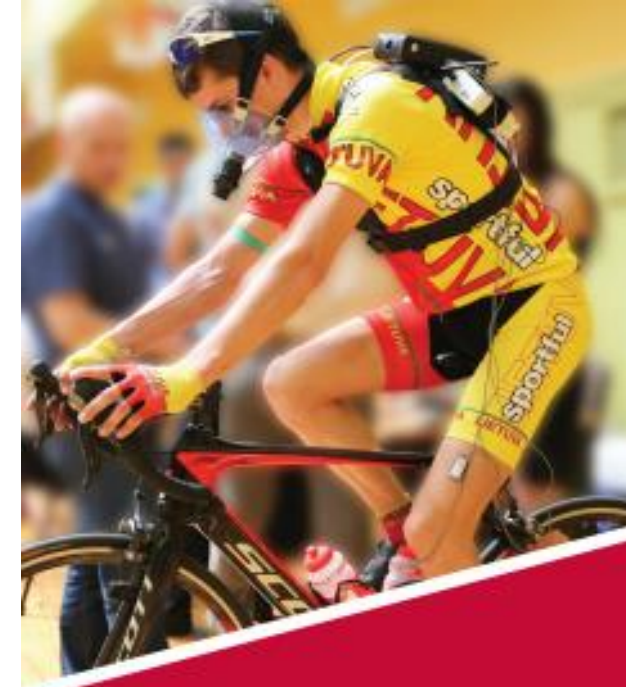
Vidinės motyvacijos sportuoti skatinimas

- Atsiradus dideliems išorinės motyvacijos stimulams, „paminami“ pamatiniai vidinės motyvacijos sportuoti motyvai.
- Dauguma pasaulio ir Europos reitinguose dominuojančių bei geriausios visų laikų Lietuvos didelio meistriškumo trumpųjų nuotolių bėgikės labiau džiaugiasi skiriamomis premijomis, o ne garbe atstovauti savo šaliai, ar, nepaisant atlygio, noru gerinti rezultatus (Grinčikaitė – Samuolė, 2020).
- Vidinė motyvacija yra užvedantis variklis, skatinantis siekti geriausio rezultato net ir tuomet, kai niekas to nevertina ar net nemato (Malinauskas, 2003).

Dėkoju už dėmesį!

SPORT FORUM – INTERNATIONAL
SCIENTIFIC CONFERENCE

**ATHLETE TRAINING
MANAGEMENT**